

μὲν οὐκ εἶδη ταῦτα, τί πάρα τὸ ἀριθμόν· μία μὲν, ἢ πρὸς τοὺς ἡραϊκοὺς χρόνοις· αὐτὴ δὲ ἡ ἐκείνων μὲν ὅτι παρὶ δὲ ἀραβικοῦ· στρατηγὸς γὰρ ἡ καὶ δικαστὴς ὁ βασιλεὺς, καὶ ἴσθι πρὸς τοὺς θεοὺς κύριος· δευτέρα δὲ, ἢ βαρβαρικὴ· αὐτὴ δὲ ὅτι ἐν αἰ γένους ἀρχὴ δεσποτικὴ καὶ νόμος· τρίτη δὲ μὲν ἀσυνμητεία πρὸς ἀρρόλοισιν αὐτὴ δὲ ὅτι ἀρετὴ τυχόντι· τετάρτη δὲ, ἢ Λακωνικὴ, τοῦτων· αὐτὴ δὲ ὅτι ὡς εἰπὴν ἀπλῶς, στρατηγία καὶ γένος αἰδίου· αὐτῶν μὲν οὐκ ἔστιν τὸν ἕσπον διαφέρεισιν ἀλλήλων· πέμπτη δὲ εἶδος βασιλείας ὅτι ἢ πάντων κύριος εἰς ἅν, ὡς περὶ ἕκαστον ἕθνος, καὶ πάλιν ἐκείνη· ἴσθι κοινῶν, τεταρτημῆν καὶ τὴν οἰκονομικὴν, ὡς περὶ γὰρ ἢ οἰκονομικὴ βασιλεία τῆς οἰκίας ὅτι, οὕτως ἢ βασιλεία πόλεως, καὶ ἕθνος ἑνὸς, ἢ πλείονος, οἰκονομία.

Κεφάλαιον εε.

Σκεδόν δὲ δύο ὅτι, ὡς εἰπὴν, εἶδη βασιλείας πρὸς ἅν σκεπτόμεν, αὐτὴ τε, καὶ ἢ Λακωνικὴ, ἴσθι γὰρ ἄλλαν αἰ πολλὰ, μεταξὺ τοῦτων εἰσὶν. ἑκατόντων μὲν γὰρ κύριος τὸ πᾶν βασιλείας, πλείονων δὲ εἰς τῆς Λακωνικῆς. ὡς τὸ σέμμα σχεδὸν πρὸς δύο εἰσὶν. ἐν μὲν, πότερον συμφέρει τὴν πόλεος στρατηγὸν αἰδίου ἔθ, καὶ πτόν ἢ καὶ γένος, ἢ καὶ μέτρος, ἢ οὐ συμφέρει ἐν δὲ, πότερον ἕνα συμφέρει κύριον ἔθ πάντων, ἢ οὐ συμφέρει. τὸ μὲν οὐκ πρὸς τὴν οἰκονομικὴν στρατηγίαν ὅτι σκοπεῖν νόμον καὶ ἄλλων εἶδος, ἢ πολιτείας, ἐν ἀπόσας γὰρ ἐνδέχεται γένεσθαι αὐτοῦ τῆς πολιτείας, ὡς τὸ ἀφείδω τὴν πρὸς τὴν. ὁ δὲ εἰσὶν ἕσπος τῆς βασιλείας, [πολιτείας] εἶδος ὅτι, ὡς τε πρὸς τούτου δὲ δειρῆσαι, καὶ τὰς ἀπορίας ὅτι δρᾶμεν τὰς ἐνοῦσας. ἀρχὴ δὲ ὅτι τὴν ζήτησιν αὐτὴ, πότερον συμφέρει ἄλλων ἢ τὸ πᾶν ἀφῆσθαι ἀνδρὸς ἀρχεῖν, ἢ ἕσπο ἴσθι ἀρίστων νόμων. δοκοῦσι δὲ τοῖς νομίζουσιν συμφέρειν βασιλεύειν, τὸ κεκόλου μόνον οἱ νόμοι λέγειν, ἀλλ' ἢ πρὸς τὰ πρὸς πτόντα ὅτι τε πτόντα. ὡς ἐν ὅποιον τὴν καὶ γράμματα ἀρχεῖν, ἢ ἴσθιον, καὶ ἐν Αἰγύπτῳ μὲν τὴν τετραμῆρον κινεῖν ἔστι τοῖς ἰατροῖς· ἐὰν δὲ πρὸς τὸν, ὅτι τὸ πᾶν αὐτῶν κινεῖν. φανερόν τόντων ὡς ἐκ ἔστιν ἢ καὶ γράμματα καὶ νόμοις, ἀρίστη πολιτεία, διὰ τὴν αὐτῶν ἀρίστην, ἀλλὰ μὲν καὶ πτόντα δὲ ἰσθι ἀρχεῖν τὸν λόγον

A potestatis tot sunt species, quatuor videlicet. Vna qualis erat temporibus heroum, volentium scilicet, & in quibusdam determinatis rebus. Dux enim belli, & iudex controuersiarum erat rex, & dominus ceremoniarum erga Deos. Altera erat Barbarica, ex progenie scilicet, dominatio secundum leges. Tertia, quam Aesymnetiam vocant, quam esse diximus electiuam tyrannidem. Quarta, Laconica. ea autem est, vt simpliciter dicam, imperium belli in quodam genere perpetuum. Ista quidem igitur per hunc modum inter se differunt. Quinta est species regni, quando vnus omnium habet potestatem, quemadmodum vnaquaque gens, & ciuitas vnaquaque publice ordinata, ad exemplar gubernationis domus. Vt enim gubernatio patrisfamilias est regia quædam potestas domi, ita regia potestas est ciuitatis & gentis vnus, aut plurium quasi domestica quædam gubernatio.

CAPVT XV.

Ferè autem duæ sunt regni species, de quibus considerationem facere expediat, vna hæc, de qua diximus altera Laconica. nam aliarum plerique inter has mediæ sunt. pauciorum enim dominæ, quàm omnimoda potestas regia: plurium vero quàm Laconica. Itaque consideratio ferè circa duo versatur. Vnum, conducâtne ciuitatibus perpetuum belli ducem habere: & hunc vel per genus, vel per electionem. Alterum, conducâtne, vnum habere potestatem omnium, an non conducat. De duce igitur belli cõsiderare, ad leges potius pertinet, quàm ad aliquam speciem reipublicæ. nam in omni republica id cadere potest, quare dimittamus hanc primam partem. De rege autem, quoniã hæc est gubernandi legitima species, considerare oportet, & dubitationes quæ in ea cadunt percurrere. Caput vero huius questionis est, vtrum expediat magis ab optimo homine regi, vel ab optimis legibus gubernari. Qui gubernationem hominis præferunt, aiunt leges solum vniuersaliter prouidere, non autem de singulis quæ accidunt iubere, itaque in quacunque arte literis præcipere fatuū esse. Et in Aegypto post tertiu diem mouere licet medicis, quod si prius periculo id agut suo. Patet ergo propter eandem causam, nõ esse per literas & leges optimã gubernationem: atq. & illã adesse oportet gubernantibus